

prof. Mateș Ionela Cristina  
Liceul Tehnologic „Moga Voievod” Hălmagiu, Arad

Drama  
Camil Petrescu, „Suflete tari”

Competența generală

2. folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice

2.2 identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului dramatic

2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

SCENA III  
IOANA, pe urmă ANDREI

„(După un timp, bătaie în ușă, intră Andrei. Ioana îl privește surprinsă, aproape indignată, dar rămâne în tonul ei obișnuit, de demnitate rece).

IOANA: Camerista nu e aici?

ANDREI (în aceeași fierbere interioară, încurcat de la primul pas): Da, domnișoară ...dar ... da... camerista nu e aici.

IOANA (întinsă, nervoasă ca o floretă): Cum, dar trebuie să fie ceva care să-ți spună că la mine nu se poate intra la orice oră din zi și din noapte?

ANDREI (rugător): Domnișoară, vă rog, numai câteva clipe ... numai câteva clipe

IOANA (asvârle, enervată, cartea pe noptieră): Nu ... nu pot asculta cu silă... nimic ... (îl fixează cu privirea): Socoți dumneata că eu pot fi la dispoziția dumitale oricând? Aici la mine?

ANDREI (sfios, rugător): Domnișoară ...

IOANA: Îmi pare rău, dar nu pot să ascult o vorbă măcar ... (scurt). Te rog, ieși. (Așteaptă.)

ANDREI (după un timp, căutând o hotărâre bărbătească): Domnișoară, am să plec cât de repede voiți ... dar după ce voi fi spus ceea ce am de spus! (Nu o privește)

IOANA (face un gest de femeie plictisită. Pe urmă, găsind că, în definitiv, ar fi destul de plăcut să-și bată joc de el, mai ales ațâțată de aerele lui războinice, nu mai sună, cum păruse că are intenția, vine spre el. Îl apostrofează batjocoritor. Tot jocul acesta e clar): Dumneata ai să-mi spui mie ceva?

ANDREI (care a urmărit jocul ei și care a luat o hotărâre definitivă, aproape afectat): N-am aerul?

IOANA (acceptă, cu o poză care nu e lipsită de abilitate): Atunci spune repede, ca să sfârșim curând ...

ANDREI (pe care tonul ei îl intimidează din nou, dar care vrea, totuși, să fie tare): Dacă o să păstrați tonul acesta, îmi va fi imposibil să pot vorbi.

IOANA (cu o ironie subțire care o amuză pe ea însăși și care servește ca un fond replicilor ei următoare): Nu te sinchisi de tonul meu. Spune ce ai de spus. Poate să fie totuși ceva interesant. Dar, știi, cât mai rezumat posibil! (Andrei e vădit intimidat, își frământă nervos mâinile) Iar te-ai încurcat? Eh, hai să te ajut eu ... Desigur însă că nu vei ieși din marginile bunei-cuviințe! Nu?

ANDREI (căutându-și sângele rece): Recomandația dumneavoastră e de prisos, cine iubește nu poate fi necuviincios.

IOANA (ușor): Dar poate fi prost! Desigur însă că nu acesta e cazul dumitale ... ia să vedem ... (Începe) Așadar, despre iubire vrei să vorbești? Bun ... (Se așază în jilț, își aranjează rochia, pune în cele din urmă înfloriri de ironie ca arabescurile de pe o lamă de Damasc.) Gata! Te ascult! Dacă ai nevoie te ajut și cu sfaturi ... a de pildă o poză frumoasă! .... Nu sta rezemat așa ... și caută să rămâi în subiect. (Și mai ironică). Dacă poți, pune și puțină culoare ... (Așteaptă) Ei hai ... gata ... te ascult! (Lungește perfid întâmplarea; după un timp, cu o comică mirare.) Nu începi? (Andrei are o mutră plouată de tot, ea continuă cu o bunăvoință ironică). Caută să termin mai curând, ca să te duci pe urmă să te culci.

ANDREI (ridică spre ea ochi verzi și tulburi): Să mă culc? E atât timp de când nu mai pot vorbi.

IOANA (cu un zâmbet rece): Alt simptom.

ANDREI (voit): Nu mai pot lucra.

IOANA : Da, asta-i mai grav ... Pulsul regulat?

ANDREI (tot căutându-și liniștea): Deloc. Îmi face numai neajunsuri ... Acum de pildă ... ce limpede aș vorbi, dacă nu mi-ar zvâcni prea tare arterele. .. Poate că aș fi în stare să răspundă ironiilor dumneavoastră. (Andrei luptă și această replică ofensivă a lui o supără).

IOANA (direct, cu privire agresivă): Domnule, ce vrei?

ANDREI (bărbătește): Să vă spun că vă iubesc .

IOANA (ironia ei are acum nuanță de supărare): Dar am înțeles-o, mi-ai spus-o! Altceva! sau mai pe larg, cu amănunte!

ANDREI (sentimental și sincer, dându-și totuși seama că e livresc): Nu ... nu v-am spus nimic ... Și niciodată nu vă voi fi spus tot ce am de spus.

IOANA (comic): De ce nu? Ar fi păcat ... Spune tot și nu mai pierde timpul cu introduceri. (Andrei tace îndelung, se frământă dureros). Nu mai vrei să spui? Poate că ar fi frumos ..."

(Camil Petrescu, „Suflete tari”)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Argumentează că fragmentul este extras dintr-o creație dramatică, apelând la două concepte specifice acestui tip de text.

2. Transcrie două dintre notațiile autorului, care oferă informații despre tonul rostirii unei replici, respectiv, despre mișcarea personajelor în scenă.
  
3. Numește, din lista următoare, registrul stilistic cel mai potrivit pentru a caracteriza atitudinea Ioanei față de Andrei: colocvial, formal, literar, specializat, standard.
  
4. Precizează tema discuției dintre Andrei și Ioana.
  
5. Indică trăsătura dominantă a Ioanei, în secvența de mai sus.
  
6. Argumentează - ți opțiunea într-un text de 3-5 rânduri.
  
7. Indică trăsătura de caracter dominantă a lui Andrei, în secvența de mai sus.
  
8. Argumentează-ți opțiunea într-un text de 3-5 rânduri.

9. Descrie, utilizând numai informațiile din textul dat, relația dintre cele două personaje.

Timp de lucru: 40 de minute

Bibliografie: Ioniță, Florin, „Cartea cu teste: clasa a X-a”, Editura Art, București, 2012